28.10.2024 r.

NFZ-BP.5202.53.2024
$EZD_PISMO_ZNAK

A. sp. z o.o.

Decyzja 38/2024/BP
Prezesa
Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą o świadczeniach", w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 i 1222), zwanej dalej: „Prawem przedsiębiorców", po rozpatrzeniu wniosku spółki A. sp. z o. o. z siedzibą w ……. o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu jej wspólników:

- uznaję za prawidłowe stanowisko Przedsiębiorcy - spółki A. sp. z o. o., dotyczące niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu jej wspólników M. N. i K. K. z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego w przyszłości w zamian za wykonywanie na rzecz spółki świadczeń niepieniężnych o charakterze powtarzającym się, oznaczonych co do zakresu i rodzaju w umowie spółki, o których mowa w art. 176 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 18), zwanej dalej „k.s.h.", a polegających na:

1) **udostępnianiu Spółce raz w miesiącu laptopów do przeprowadzenia kontroli dokumentacji,**
2) **dostarczaniu raz na kwartał oprogramowania komputerowego, wytworzonego w zależności od bieżących potrzeb Spółki.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 21 sierpnia 2024 r., spółka A. sp. z o.o. z siedzibą w ….. (KRS: ……, NIP: ……), zwana dalej: „Przedsiębiorcą" lub „Spółką", zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (zwanego dalej „Prezesem NFZ") o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Ponieważ wniosek zawierał braki formalne – w zakresie zdarzenia przyszłego, pismem z 18 września 2024 r. Spółka została wezwana do ich

uzupełnienia. W terminie zakreślonym w przedmiotowym wezwaniu braki formalne wniosku zostały uzupełnione (pismo Przedsiębiorcy z 30 września 2024 r.).

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w przeważającym zakresie określonym według PKD 62.01.Z – działalność związana z oprogramowaniem, co potwierdza załączony do wniosku wydruk z KRS:…….. Wspólnicy Przedsiębiorcy zamierzają w umowie Spółki zobowiązać wspólnika M. N., pełniącego jednocześnie funkcję Prezesa Zarządu Spółki, i wspólnika K. K., pełniącego jednocześnie funkcję członka Zarządu Spółki, do świadczenia na rzecz Przedsiębiorcy – takich samych - powtarzających się świadczeń niepieniężnych, zgodnie z art. 176 k.s.h., obejmujących:

1) udostępnianie Spółce raz w miesiącu laptopów do przeprowadzenia kontroli dokumentacji,
2) dostarczaniu raz na kwartał oprogramowania komputerowego, wytworzonego w zależności od bieżących potrzeb Spółki.

Z opisu stanu faktycznego wskazanego we wniosku Przedsiębiorcy wynika, że: *„po uzyskaniu wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, wspólnicy będą otrzymywać wynagrodzenie z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych. Wykonywane czynności swą podstawę będą miały wyłącznie w umowie spółki, wnioskodawca nie będzie ze wspólnikami podpisywać dodatkowych umów. Dochody te wspólnicy wykażą jako dochody z innych źródeł na podstawie art. 10 ust. 9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, gdyż nie są one dochodami z umowy zlecenia zgodnie z art. 750 Kodeksu cywilnego ani nie wynikają ze stosunku powołania, lecz są otrzymywane z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych (o których mowa w art. 176 k.s.h.), które mają swoje źródło w umowie spółki. W konsekwencji mają one odrębną podstawę prawną. Wnioskodawca nie będzie odprowadzał z tego tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne, jako że osoby otrzymujące wynagrodzenie z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych (wykonywanych na podstawie umowy spółki sp. z o.o.) nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu.”.*

W świetle tak opisanego stanu faktycznego Przedsiębiorca postawił następujące pytanie: *„Czy wspólnik otrzymujący wynagrodzenie z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych (o których mowa w art. 176 k.s.h.), wykonywanych na podstawie umowy spółki sp. z o.o., podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego?”.*

Zgodnie ze stanowiskiem Przedsiębiorcy: *„wypłata wspólnikowi świadczeń z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych (o których mowa w art. 176 k.s.h.), wykonywanych na podstawie umowy spółki sp. z o.o. nie stanowi podstawy do podlegania przez wspólnika obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu”.* Uzasadniając swoje stanowisko Przedsiębiorca wskazał, że katalog osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, o którym stanowi art. 66 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ma charakter zamknięty i nie wymieniono w nim podstawy do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym wspólników otrzymujących wynagrodzenie z tytułu wykonywania świadczeń niepieniężnych określonych w umowie spółki. Przedsiębiorca wskazał również, że „Powtarzające się świadczenia niepieniężne wykonywane przez wspólników na rzecz spółki stanowią obopólną korzyść, a zarazem obowiązek.”. W ocenie Przedsiębiorcy stosunek prawny zawiązany na podstawie art. 176 k.s.h. „należy kwalifikować jako szczególnego rodzaju umowę wzajemną. Wspólnicy nie będą zawierali z wnioskodawcą dodatkowych umów, a nałożone na nich obowiązki będą wynikały wyłącznie z umowy

spółki i będą w niej ściśle określone. Pomimo odpłatności za wykonywane czynności nie będą oni podlegali obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, jako że osoby, które otrzymują wynagrodzenie z tytułu powtarzających się świadczeń niepieniężnych, o których mowa w art. 176 k.s.h. nie są wymienione w art. 66 ust. 1 ustawy o NFZ. Zgodnie z poglądem doktryny istniejący na podstawie art. 176 KSH stosunek prawny należy kwalifikować jako sui generis umowę wzajemną, do której należy odpowiednio (nie wprost) stosować przepisy KC, zwłaszcza dotyczące umów w ogólności oraz umów wzajemnych. Ponadto w drodze ostrożnej analogii można stosować przepisy KC dotyczące poszczególnych umów, np. sprzedaży, dostawy, najmu, zlecenia. Jednocześnie omawiany stosunek należy jednoznacznie odróżnić od innych, niewynikających z umowy spółki, umów łączących spółkę i wspólników - do tych ostatnich wprost stosuje się przepisy KC i innych ustaw, a roszczenia i zobowiązania z nich wynikające związane są z osobą danego wspólnika jako osobą trzecią, nie zaś z jego udziałem w spółce. J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2020. Dodatkowo, zobowiązanie do powtarzających się świadczeń niepieniężnych ma charakter odpłatny i wzajemny, bowiem wspólnikowi należy się stosowne wynagrodzenie (art. 176 § 2 KSH). Przepis art. 176 § 2 KSH ma charakter bezwzględnie obowiązujący, w celu ochrony interesów wspólnika, na którego został nałożony obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych. Ponadto chroni spółkę przed nadmiernymi wypłatami na rzecz wspólnika. Niedopuszczalne jest zatem uregulowanie w umowie spółki obowiązku spełnienia powtarzających się świadczeń niepieniężnych nieodpłatnie. Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2020." . Tym samym, zdaniem Przedsiębiorcy „obowiązek podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu jest bezpośrednio związany z podstawą prawną wymienioną w art. 66 ustawy o NFZ. Natomiast osoby fizyczne wykonujące za wynagrodzeniem powtarzające się świadczenie niepieniężne w rozumieniu art. 176 k.s.h., na podstawie umowy spółki stanowiącej odrębny stosunek prawny, nie są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. W konsekwencji wnioskodawca nie jest zobowiązany do odprowadzenia i pobrania składki na ubezpieczenie zdrowotne.".

W piśmie z 30 września 2024 r., stanowiącym odpowiedź na wezwanie Prezesa NFZ do uzupełnienia braków formalnych wniosku, Przedsiębiorca wskazał, że „Planowane wykonywanie przez wspólników świadczeń opisanych we wniosku jako udostępnienie Spółce raz w miesiącu laptopów do przeprowadzenia kontroli dokumentacji polegać ma na krótkotrwałym udostępnieniu Spółce przez wspólników raz w miesiącu (na jeden dzień) laptopów posiadających systemy zabezpieczeń i ulepszone oprogramowanie umożliwiające przeprowadzenie sprawnej i bezpiecznej kontroli dokumentacji spółki, w tym dokumentacji księgowej i związanej z zatrudnieniem (wspólnik M.N.) oraz dokumentacji związanej z obsługą zagranicznego klienta (wspólnik K. K.)". Natomiast w odniesieniu do planowanego dostarczania raz na kwartał oprogramowania komputerowego wskazał, że na ono „polegać ma natomiast na wytworzeniu oprogramowania komputerowego w zależności od bieżących potrzeb Spółki. Na podstawie doświadczeń Spółki oraz przewidywanych zmian na rynku, potrzeba nowych programów pojawia się raz na kwartał, wobec czego przedmiotowe postanowienie umowne jest zasadne. Przykładem oprogramowań wytworzonych raz na kwartał przez wspólników są m.in.: Oprogramowanie odpowiedzialne za logowanie użytkowników do wytwarzanych gier online oparte o technologię Java i SpringBoot oraz Oprogramowanie usprawniające proces rekrutacyjny, wyodrębniające m.in. odpowiedzi

kandydatów na pytania techniczne, generowanie transkrypcji spotkań oraz wyciąganie odpowiednich zdań z rozmowy
dotyczących zadań technicznych".

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Należy wskazać, że ustawodawca dokonał podziału spółek prawa handlowego na spółki osobowe i kapitałowe. Podział ten determinuje zakres zobowiązań ustawowych spółki i wspólników, a w szczególności okoliczność, czy wspólnik zobowiązany jest wykonywać działalność gospodarczą. W przypadku spółek osobowych, w tym w szczególności w przypadku spółki partnerskiej rola wspólnika wiąże się z licznymi zobowiązaniami związanymi z prowadzeniem spraw spółki, jej reprezentowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej sensu stricte. Zakres zobowiązań wspólnika implikuje okoliczność prawną, że wspólnicy spółek osobowych podlegają ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym na zasadach opisanych odpowiednio w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej i ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, z późn. zm.).

W związku z ograniczoną rolą wspólnika spółki kapitałowej, jego sytuacja prawna kształtuje się odmiennie na gruncie relacji ze spółką, jak i w kontekście zobowiązań publicznoprawnych. Przepis art. 2 k.s.h. stanowi, że w sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (2024 r. poz. 1061 i 1237), zwanej dalej „k.c.". Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Na zasadzie art. 3 k.s.h., przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób. W świetle art. 151 § 3 k.s.h., wspólnicy są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki. Na podstawie art. 159 k.s.h., jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na wspólników mają być nałożone, oprócz wniesienia wkładów na pokrycie udziałów, inne obowiązki wobec spółki, należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki.

Przepis art. 176 § 1 k.s.h. stanowi, że jeżeli wspólnik ma być zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, w umowie spółki należy oznaczyć rodzaj i zakres takich świadczeń. Wedle § 2 cytowanego artykułu, wynagrodzenie wspólnika za takie świadczenia na rzecz spółki jest wypłacane przez spółkę także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie. W § 3 przepisu wskazuje się, że w przypadku określonym w § 1 zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału, bądź obciążenie udziału, może nastąpić jedynie za zgodą spółki, o której mowa w art. 182 k.s.h., chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

W następstwie zastrzeżenia obowiązku spełniania powtarzających świadczeń niepieniężnych między spółką a wspólnikiem powstaje stosunek o charakterze obligacyjnokorporacyjnym. Jest on regulowany zarówno przepisami k.s.h., jak i k.c. o odpowiedniej umowie (m.in. dostawa, kontraktacja) oraz o wykonywaniu i skutkach niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych (por. R. Pabis, w: Bieniak i in., Komentarz k.s.h., 2015, 578; T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz, w: Siemiątkowski, Potrzeszcz, Komentarz k.s.h., t. 2, 2011, s. 113–114; K. Bilewska, J. Jastrzębski, Kary, s. 4; w odniesieniu do spółki akcyjnej S. Sołtysiński, M. Mataczyński, w: Sołtysiński i in., Komentarz k.s.h., t. 3, 2013, s. 457–458; J. Frąckowiak, w: Pyzioł, Komentarz k.s.h., 2008, s. 716) (A. Opalski (red.), Kodeks spółek handlowych. Tom II A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz. Art. 151–226, Warszawa 2018).

Stosunek prawny zawarty pomiędzy wspólnikiem a spółką w oparciu o art. 176 § 1 k.s.h. ma charakter umowny, ponieważ spoczywa na wspólniku tylko wówczas, gdy jest wyraźnie przewidziany w umowie spółki (art. 176 § 1 k.s.h.), i może zostać nałożony na jednego, niektórych lub wszystkich wspólników (K. Kopaczyńska-Pieczniak (w:) Kodeks spółek handlowych. Tom II. Komentarz, red. A. Kidyba). W myśl art. 3 k.s.h. obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych stanowi dodatkowy – poza wniesieniem wkładu – przejaw współdziałania wspólnika w ramach wynikającego z umowy spółki zobowiązania do dążenia do osiągnięcia wspólnego celu, występujący w spółce z o.o., o ile umowa tak stanowi (W. Pyzioł (w:) Kodeks spółek handlowych, red. W. Pyzioł, 2008, s. 360). Jego specyfika wyraża się w tym, że przeważa w jego konstrukcji element obligacyjny, jego zastrzeżenie powoduje powstanie pomiędzy wspólnikiem a spółką w zakresie tego obowiązku podobnej relacji jak w wyniku zawarcia odrębnej umowy zobowiązaniowej (np. dostawy czy kontraktacji). Z tego względu

uzasadnione jest odpowiednie stosowanie do obowiązku powtarzających się świadczeń niepieniężnych w zakresie nieuregulowanym odmiennie przepisów o zobowiązaniach, a w szczególności o ich wykonaniu oraz niewykonaniu (tak T. Dziurzyński (w:) T. Dziurzyński, Z. Fenichel, M. Honzatko, Kodeks handlowy, s. 299), oczywiście przy uwzględnieniu natury stosunku prawnego spółki (art. 2 k.s.h.).

W przypadku obowiązków dotyczących świadczeń, które mogą być przedmiotem określonej umowy nazwanej, do wykonania tego obowiązku powinny znaleźć zastosowanie w drodze analogii przepisy k.c. z zakresu części szczególnej zobowiązań dotyczące danej umowy nazwanej (tak również T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz (w:) Kodeks, t. 2, red. T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz, 2011, s. 114).

Do elementów przedmiotowo-istotnych zobowiązania ustanowionego na podstawie art. 176 k.s.h. należą: obligacyjno-udziałowy charakter zobowiązania, ustanowiony w umowie spółki, oznaczony rodzaj i zakres świadczeń, odpłatność (oznaczenie wynagrodzenia), związek z udziałami ograniczonymi w zakresie swobody dysponowania nimi przez wspólnika. W odróżnieniu od innego rodzaju fakultatywnych zobowiązań umownych oraz cywilnoprawnych, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych powinien pozostawać w ścisłym związku z zamierzeniami i celem, dla którego wspólnicy utworzyli spółkę. Wprowadzenie obowiązku powtarzających się świadczeń niepieniężnych stanowi wyraz pewnej kooperacji pomiędzy spółką a wspólnikiem, której źródłem jest wyłącznie stosunek prawny spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z tej przyczyny omawiane zobowiązanie składa się na treść stosunku uczestnictwa w spółce, pozostając przy tym w swojej naturze obowiązkiem obligacyjnym.

W celu skutecznego ustanowienia instytucji opisanej w art. 176 § 1 k.s.h. strony umowy spółki powinny oznaczyć co najmniej rodzaj i zakres świadczeń. Pod pojęciem rodzaju należy przy tym rozumieć przedmiot świadczenia. Ustawodawca nie ustanawia ograniczeń co do rodzaju świadczeń będących przedmiotem zobowiązania, wobec czego przyjąć należy, że przedmiotem zobowiązania wspólnika może być każdy typ świadczenia (*dare* – danie czegoś, *facere* – czynienie czegoś*, non facere* – nie czynienie czegoś, *pati* – znoszenie czegoś). Ponieważ przepis nie konkretyzuje rodzaju świadczenia, zapewnia nieograniczoną swobodę w ustaleniu przedmiotu zobowiązania. Z tego powodu, pod rygorem bezskuteczności, wymagane jest wyczerpujące opisanie przedmiotu świadczenia niepieniężnego w treści umowy. Z art. 176 § 1 w zw. z art. 159 oraz art. 151 § 3 k.s.h. wynika, że nie jest dopuszczalna konkretyzacja zakresu czy rodzaju świadczeń wspólnika w inny sposób niż w umowie spółki, w szczególności w uchwale wspólników lub zarządu (odmiennie A. Szajkowski, M. Tarska (w:) S. Sołtysiński i in., Kodeks spółek handlowych, t. 2, 2014, s. 268).

Drugim obligatoryjnym elementem zobowiązania wspólnika pozostaje jego zakres, przez co rozumie się rozmiar i okres świadczenia (w znaczeniu częstotliwość). Zgodnie z literalnym brzmieniem normy ustanowionej w art. 176 k.s.h. świadczenie powinno mieć charakter powtarzalny, a zatem periodyczny. Tego kryterium nie spełniają zobowiązania jednorazowe, ciągłe ani stałe (tak np.: Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2020).

W odróżnieniu od relacji cywilnoprawnej, niewywodzącej się ze stosunków korporacyjnych, do tego rodzaju stosunków obligacyjnych stosuje się reżim k.s.h. z uwzględnieniem przepisów k.c., w zakresie nieuregulowanym. Do wykonania umowy pomiędzy spółką a wspólnikiem okazuje się nieodzowne stosowanie całej części ogólnej księgi trzeciej Kodeksu cywilnego oraz – w zależności od

treści świadczenia głównego – przepisów o konkretnym typie umowy z części szczególnej tej księgi. Przepisy k.s.h. nie regulują bowiem zagadnień związanych z powstaniem, wykonaniem, niewykonaniem, czy nienależytym wykonaniem zobowiązania, zmuszając strony stosunku obligacyjnego do skorzystania z art. 2 k.s.h., zgodnie z którym w sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy k.c. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy k.c. stosuje się odpowiednio.

Powtarzające się świadczenia niepieniężne to zobowiązania, które mogą być realizowane przez wspólników w toku zwykłego prowadzenia działalności przez spółkę – zwłaszcza w toku prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, a więc w stosunku zewnętrznym (m.in.: Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, M. Tarska, A. Herbet, Kodeks spółek handlowych. Komentarz. T. II, Wyd. 3, Warszawa 2014). Ponadto celem przepisu art. 176 k.s.h. jest ochrona interesów spółki w sytuacji nałożenia na wspólników dodatkowych obowiązków, obok wniesienia wkładów, oraz stworzenie stałych powiązań gospodarczych pomiędzy spółką a wspólnikami.

Instytucja powtarzających się świadczeń niepieniężnych służy z jednej strony zapewnieniu pozyskiwania na korzystnych warunkach przez spółkę niezbędnych dla funkcjonowania spółki np. surowców lub towarów, z drugiej strony zapewnia wspólnikom względnie stały popyt na własne wyroby bądź usługi (m.in.: A. Herbet, w: Sołtysiński, System pr.pryw., t. 17A, 2015, s. 479, Nb 166).

Stosownie do treści art. 176 § 1 k.s.h., jeżeli wspólnik ma być zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, w umowie spółki należy oznaczyć rodzaj i zakres takich świadczeń. W myśl § 2 cytowanego przepisu, wynagrodzenie wspólnika za takie świadczenia na rzecz spółki jest wypłacane przez spółkę także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie. W myśl § 3 przywołanego przepisu, w przypadku określonym w § 1, zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału, bądź obciążenie udziału, może nastąpić jedynie za zgodą spółki, o której mowa w art. 182, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, przepis art. 176 k.s.h. obok obligatoryjnego obowiązku wspólników do wniesienia wkładów na pokrycie objętych udziałów, stanowi jeden z fakultatywnych obowiązków wspólników, znajdujących swoje źródło w umowie spółki, a zarazem odstępstwo od ustawowego ograniczenia świadczeń wspólników na rzecz spółki (art. 151 § 3 i art. 3 k.s.h.). Umowa spółki natomiast kreuje stosunek cywilnoprawny i jest umową cywilnoprawną, zawierającą cechy szczególne, właściwe dla regulacji prawa handlowego, tj. tworzy stosunek obligacyjny o charakterze konsensualnym, odpłatnym, przysparzającym oraz kauzalnym. W doktrynie podkreśla się konieczność rozróżnienia zobowiązania wspólnika do powtarzających się świadczeń niepieniężnych od innych fakultatywnych postanowień umowy spółki oraz ewentualnych cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych pomiędzy spółką a wspólnikiem.

Do elementów przedmiotowo-istotnych zobowiązania ustanowionego na podstawie art. 176 k.s.h. należą: obligacyjno-udziałowy charakter zobowiązania, ustanowiony w umowie spółki, oznaczony rodzaj i zakres świadczeń, odpłatność (oznaczenie wynagrodzenia), związek z udziałami ograniczonymi w zakresie swobody dysponowania nimi przez wspólnika.

W odróżnieniu od innego rodzaju fakultatywnych zobowiązań umownych oraz cywilnoprawnych, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych powinien pozostawać w

ścisłym związku z zamierzeniami i celem, dla którego wspólnicy utworzyli spółkę. Z tej przyczyny omawiane zobowiązanie składa się na treść stosunku uczestnictwa w spółce. Konsekwencją okoliczności prawnej, iż omawiany obowiązek związany jest z udziałem, a nie osobą wspólnika, jest ograniczenie w zbyciu udziału, a w razie zbycia, przejście tego obowiązku na nabywcę udziału, powodujące solidarną odpowiedzialnością nabywcy ze zbywcą.

Instytucja powtarzających się świadczeń niepieniężnych służy z jednej strony zapewnieniu pozyskiwania na korzystnych warunkach przez spółkę niezbędnych dla funkcjonowania spółki np. surowców lub towarów, z drugiej strony zapewnia wspólnikom względnie stały popyt na własne wyroby bądź usługi (m.in.: A. Herbet, w: Sołtysiński, System pr.pryw., t. 17A, 2015, s. 479, Nb 166).

W celu skutecznego ustanowienia instytucji opisanej w art. 176 § 1 k.s.h., strony umowy spółki powinny oznaczyć co najmniej rodzaj i zakres świadczeń. Pod pojęciem rodzaju należy rozumieć przedmiot świadczenia. Drugim obligatoryjnym elementem zobowiązania wspólnika pozostaje jego zakres, przez co rozumie się rozmiar i okres świadczenia (w znaczeniu częstotliwość). Zgodnie z brzmieniem normy ustanowionej w art. 176 k.s.h., świadczenie powinno mieć charakter powtarzalny – periodyczny. Tego kryterium nie spełniają zobowiązania jednorazowe, ciągłe ani stałe (tak np.: Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2020).

Odwołując się natomiast do wykładni historycznej, należy wskazać, że celem, dla którego ustanowiono instytucję powtarzających się świadczeń niepieniężnych było zaspokojenie potrzeb gospodarczych akcyjnej spółki cukrowej, poprzez nałożenie na akcjonariuszy – plantatorów buraków cukrowych, dodatkowych obowiązków, obok wniesienia wkładów, dostaw buraków cukrowych, w zamian za materiał siewny, nawozy oraz z góry ustaloną cenę. Chodziło o stworzenie (w sytuacji braku uregulowań umów dostawy, jak w art. 605 i n. ustawy k.c., bądź kontraktacji, stałych powiązań gospodarczych, które miały na celu korzystne pozyskiwanie (z plantacji położonych w najbliższej okolicy cukrowni, ze względu na koszty transportu), (dobrego) surowca (materiał siewny, nawozy i doradztwo od cukrowni), a przede wszystkim uniemożliwienie wypowiedzenia umowy lub wystąpienia ze spółki.

Przedstawione w opisie zdarzenia przyszłego stosunki prawne spełniają formalne przesłanki instytucji określonej w art. 176 k.s.h. Za stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 7 marca 2018 r., sygn. akt I UK 575/16, należy stwierdzić, iż relacje zachodzące między wspólnikami spółek kapitałowych a spółką mają charakter korporacyjny, także gdy dotyczą zobowiązania wspólnika do oznaczonych w umowie spółki powtarzających się świadczeń niepieniężnych za wynagrodzeniem (art. 176 k.s.h.). Dochody z tak opisanego stosunku prawnego nie stanowią tytułu do podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Prawidłowe pozostaje zatem stanowisko Przedsiębiorcy w zakresie niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego w zamian za wykonywanie na rzecz spółki powtarzających się świadczeń niepieniężnych, oznaczonych co do zakresu i rodzaju w umowie spółki, o których mowa w art. 176 Kodeksu spółek handlowych, a polegających na:

1) udostępnianie Spółce raz w miesiącu laptopów do przeprowadzenia kontroli dokumentacji,

2) dostarczaniu raz na kwartał oprogramowania komputerowego, wytworzonego w zależności od bieżących potrzeb Spółki.

Zastrzec jednak należy, iż wykładnia oświadczeń woli wspólników może doprowadzić do innej oceny natury prawnej stosunku obligacyjnego ustanowionego w umowie spółki. Taka sytuacja może nastąpić w przypadku, gdy na skutek ustalenia okoliczności, w których strony złożyły oświadczenia woli, zasad współżycia społecznego, ustalonych zwyczajów, zgodnego zamiaru stron, celu umowy, a także sposobu jej realizacji, właściwy organ wywiedzie, iż czynność prawna ze swojej natury stanowi pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2024 r. 572), zwanej dalej „k.p.a." prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, albo
2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia. Na podstawie art. 214, art. 219 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535) strona jest zobowiązana uiścić wpis stały od skargi w wysokości 200 złotych.
   Na podstawie art. 243 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi strona, która spełnia ku temu przesłanki, może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.

Zgodnie z art. 41 k.p.a. „ § 1 w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swojego adresu. § 2 W razie zaniedbania obowiązku określonego w § 1 doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny”.